

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecs-
kerek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 F
Félévre — — — 14 F
Negyedévre — — 7 F
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 57. szám.

Péntek, március 10.

A nyugati világcsata.

— A németek Verduunél újabb erődket foglaltak el. —

Budapest, március 9. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 9.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

A tüzérség tevékenysége mindkét részen ismétellen nagyobb élénkségre fokozódott.

A Maison de Champagne majornál azon ároknak nyugati része, melyben tegnap kézigránátharc folyt, ismét a franciák kezére jutott.

A Meastól nyugatra csapataink a Bois de Corbeauxban (Rabenwald) még ott levő francia fészkek kitakarításá-
vannak elfoglalva.

A Douaumonttól délre levő állásunk és a Voevre vidékén húzódó vonalak közti összeköttetés megrövidítése
céljából a folyótól keletre a poseni hatodik és tizenkilencedik tartalékezred, a kilencedik tartalékhadosztály parancs-
nokának, Cunetzky-Cornitz gyalogsági tábornoknak vezetése alatt, alapos tüzérségi előkészítés után fényes sikerű éjjeli
támadással elfoglalta Vaux falut és a hasonló nevű páncélerődöt, valamint az ellenség számos
csatlakozó erődjét.

Verdun környékén nagyszámu légi harcban repülőink maradtak győztesek. Egész bizonyos, hogy három ellen-
séges repülőgépet lelőttek. Összes repülőink visszatértek, több vitéz vezetőjük megsebesült.

A Verduntól nyugatra és délre fekvő községekben az ellenséges csapatokat bőségesen bombáztuk.

Egy francia repülőrajnak Metz erődjének körletében történt támadása folytán két polgári egyén meghalt és több
magánépület megsérült. A légi harcban a rajvezető repülőgépet lelőttek, őt magát elfogták s kísérője meghalt.

Höfer mai jelentései.

Orosz és délkeleti hadszintér.

Budapest, március 9. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz és délkeleti hadszintér:

Nincs újabb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olasz hadszintér.

Budapest, március 9. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszintér:

A délnyugati harc vonalon a harci tevékenységet az időjárás még mindig szűk korlátok közé szorítja.

A Col di Lana szakaszon és a Monte San Michelen tegnap élénk tüzérségi harcok folytak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Német hivatalos jelentés a keleti és balkán hadszintéről.

Budapest, március 9. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 9.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszintér:

Előrsi állásaink ellen intézett orosz előretörések sehelysem jártak sikerrel.

Mint utólagosan jelentik, egy léghajónk a Minsk felé vezető utvonalon a vasuti építményeket, valamint az ellen-
séges csapatokat Mirben a március 8-ikára virradó éjjelen megtámadta.

Balkán-hadszintér:

A helyzet változatlan.

HIREK.

Kitüntetések. A király megparancsolta, hogy nagylaki Rácz Jenő vezérkari száza, dosnak az ellenséggel szemben tanúsított kitünő szolgálataért a legfelső dicséret elismerés utján tudtul adassék.

Megparancsolta továbbá, hogy Hirschäuter Károly 12. gy-ezrebeli őrnagynak a vasúti hádiszolgálat terén teljesített kitünő szolgálataért a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék.

A legfelsőbb hadvezetőség által az időközben elesett Abraham Andor, továbbá Jeszenszky József, Schwarz Rezső 5. honvédegyezredbeli tartalékos hadnagyoknak a másodosztályú ezüst vitézségi érem adományoztatott az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül, ugyanezért Sarkadi Sámuel ötös honvédek és Ferencsik Péter tizedesnek a bronz vitézségi érem.

A feldult községekért. Lnkácsi és Társa helybeli cég 600 koronát adományozott a nagybecskereki rendőrség útján a torontali feldult községek javára.

Adomány. Deutsch Emil 10 korona szakértői díját a helybeli Vöröskereszt-egyletnek adományozta.

Eihunyó plébános. Teremi község közbeesülésében álló lelkész: Schilling Gebhard tegnapelőtt 65 éves korában elhunyt. A megboldogult a württembergi Oberstadiumban született. Mint fiatal pap került Magyarországra. Sokáig működött Nákófalván és Nagykömlősen. 1907-ben Teremi plébánosa lett. Érdekes, hogy a németországi származású pap közismert volt magyarok ellenzéki politikai nézeteiről. Az elárvult Teremia plébánia lelkészi teendőit egyelőre a nyerői plébános fogja végezni.

Katonák husvétli szabadnapjai. A hadügyminisztérium sajtóosztálya közli, hogy amennyiben a szolgálat megengedi, a keresztény felekezetek hívei április 21-én, április 22-nek délutánján és 23-án, az izraeliták április 17-ének délutánján és április 18-án és 19-én szabadságot kapnak. Ez a rendelkezés ki fog terjedni a hadifogolytáborokra és az e táborokon kívül dolgozóakra is.

A vidéki hírlapíró szövetség székhelye. A V. H. O. Sz. székhelyének Szegedről Budapestre történő áthelyezési szándékára nézve a Szövetség szegedi tagjai mérges fulánkos közleményt tesznek közzé a fővárosi lapokban. Erre nézve a tárgyilagosságot a következő: A kérdéssel a Szövetség decemberi és februári ülése foglalkozott. A decemberi ülés, melyen Szeged is képviselve volt, egyhangulag örömmel fogadta, a kinalkozó lehetőséget s megbizta az elnököt, hogy a szükséges tárgyalásokat folytassa le és a szerződéseket kösse meg. A februári igazgatósági ülés, melyen Szeged is képviselve volt, tárgyalta és ismét egyhangulag örömmel fogadta el a bemutatott szerződéseket, egyszersmind elhatározta az alapszabályok módosítását, evégből a Szövetség tagjait a legelső kettős ünnepnapra, amikor a vidék is könnyen utazhatik, március 26-ára közgyűlésre hívta össze. Hogy ezen mindenki megjelenhessen, a tagok számára vasúti jegyet s a katonai segédszolgálatra bevonultak részére szabadságot eszközölt ki. Egyszersmind azokat, akik az utazásban így is akadályozva lehetnek, írásos szavazásra hívta fel, hogy a Szövetség nagy egésze kifejezésre juttathassa nézetét és magatartását akkor, amikor meggyőződésünk szerint egy városi lokális önérdéke áll szemben a testület országos közérdekeivel. Mindezekből megállapítható, hogy a vidéki hírlapíróknak a legszeleesebb körben a leghababban és legilletékesebb keretben, közgyűlésükön, lesz módjukban a Szövetség székhelye felől határozni, a szegediek megtevésztésre törekvő, egyoldalu és tüntető lármája tehát egészen felesleges volt és az csak a hírlapírói közéletben szokásos hirtelenkedések rovátába iktatható.

A 43-50 évesek karpaszománya. A 43-50 éves népfőlkélok kivételes elbánását biztosító karpaszománya tárgyában a honvé-

delmi miniszter 9000/915. eln. B. számú alatti rendeletével már korábban következők intézkedett:

Azok a fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált 1865-1872. évi születésű népfőlkelésre kötelezettek, akik az egyévi önkéntesi kedvezményhez megkívánt tudományos képzettséget nem tudják ugyan igazolni, azonban akiknek személyes képességeik, a közéletben, illetőleg hivatásukban végzett szolgálataik és elért társadalmi állásuk azt bizonyítják, hogy az átlagosnál magasabb képzettséggel bírnak, a katonai szolgálat tartama alatt kivételes elbánásban fognak részesülni, nevezetesen a közönséges kaszárnya (tábori) munkák alól mentesek lesznek és — ha a szolgálat lehetővé teszi — engedélyezhető lesz részükre az is, hogy a laktanyán kívül lakjanak. Külön osztályokban vagy bizonyos rendfokozatokra való kiképzés vagy egyéb kedvezmények a kivételes elbánással nem fognak jární. A kivételes elbánásra igényvel bíró népfőlkelésre kötelezettek külön ismerető jelzéssel fognak elláttatni. Ezt a kedvezményt csak a bevonulás után lehet és pedig szóbelileg kérni. A kereskedelemügyi miniszter most leiratilag értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a karpaszománya engedélyezésénél a rendeletben említett feltételek fennforgását a kamarák vannak hivatalosan igazolni. A kamara természetesen nem várhatja be a most kibocsátott rendeletet és már korábban megállapította azokat a módzatokat, amelyek mellett az előfeltételek fennforgása legelőszörűbben igazolható. Most újból is felhívja tehát a bevonult 43-50 éves kereskedők és iparosok figyelmét arra, hogy amennyiben a kedvezményt igénybe kívánják venni legelőszörűbben úgy járhatnak el, hogy a rájuk vonatkozó adatokat tartalmazó rövid kérvényt irnak illetékes csapattestük parancsnokságához és ezt a kérvényt a kamaránál záradékolás céljából bemutatják. A kamara a kérvényeket elbírálja és indokolt esetekben a megfelelő záradékkal látja el. A záradékolás kérvényvel azután raponon kell jelentkezni a parancsnokságnál.

Hajózási kedvezmény az Omke tagjai részére. A Dunagőzhajózási társaság és a M. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-t. a folyó hajózási évadra is engedélyezte az Országos magyar kereskedelmi egyesülés tagjai részére a szokásos hajózási kedvezményt.

A Dunagőzhajózási társaság kedvezménye abban áll, hogy a tagok a Dunának dévény-orsovai szakaszán, továbbá a Tiszán s magyarországi állomásairól Belgrad, Sabácz, Obrenovác állomásokra közlekedő személyszállító hajóin — kivéve a budapesti és zimony-belgrad-pancsovai helyi forgalmakat és a szerbiai belforgalmat — II oszt. egész jeggyel az I. osztályon utazhatnak.

A M. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-t. azt a kedvezményt engedélyezte, hogy összes vonalain (a budapest-dömösi vonal kivételével) II oszt. menetjegy váltása mellett az I. osztályban utazhassanak az Omke tagjai.

Mindkét társaságnál a kedvezmény igénybevitelénél az Omke részéről kiállított arcképes igazolvány felmu-

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valódi

Yes-szappan

Ára 1 korona 50 fillér.

Legelőkeltebb és legkellemebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozontint. — YES KRÉM 3 korona tégelyenkint.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza
Budapest, Károly-körut 5.

tatandó. Az igazolványokat az Omke központi irodája (Budapest, V. Rudolf-rakpart 9. sz.) állítja ki egy aláírással ellátott vizitálaku fénykép és 60 fillér költség beküldése ellenében.

A török moratorium. A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a Törökországban érvényes moratorium szerinti esedékes törlesztési részletek a kamaránál megtekinthetők.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjnyelvé” nagybecskereki fiókján minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján formai befizetéseket az Elmer-féle helyiségben d. n. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Tisztjeink.

— A világháború krónikájából. —

— márc. 10.

Le Beau vezérőrnagy dandárának kellett a pricinovici hegyeket, melyeket a szerbek erős fedezékek mögül védtek, megostromolni. A támadást a tábori ágyúered Barabás Bernát százados vezénylete alatt álló ütegeknek kellett előkészítenie.

Gyalogságunk már támadásra indult. Az üteg a szakadékos terepben egy el volt fedve, hogy a tábornok sürgős utasításokat nem is küldhetett az ütegekhez. A talajviszonyok és a homály külömben is nagyon megnövekedett a dandártörzs és az egyes alsóbb parancsnokságok közötti összeköttetést. Barabás százados is hasztalan igyekezett a dandárparancsnokkal érintkezésbe jutni és így önálló elhatározásra és cselekvésre határozta el magát.

A dandárparancsnok és az egész dandár feszült figyelemmel követi a tüzéségnek a már megkezdett beavatkozását. A helyi eredek, az ellenség gyilkosan tüzel és rajvonalkunk csak lassan nyer teret.

Most dördül Barabás százados ütegeinek első sortüze. A szerbek sorait jól megritkította. Gyalogságunk is látják, hogy mily pusztító hatása van ágyúink tüzésének és éktelen „Hurráh” kiáltásokba törnek ki. Ilyen harsogó „Hurráh” kiáltásokkal üdvözlik katonáink az üteg bámulatos gyorsasággal egymást követő sortüzét, mely annyira elhallgattatta az ellenség lövöldözését, hogy az ellenségnek szuronnyal való elkergetése került sorra, — ami sikerült is! A pricinovici hegyeket elfoglaltuk, amiben nagy része volt az önálló cselekvésre utalt Barabás századosnak, miért nevezett magas kitüntetésben részesült.

Szerbia ellen indított legutóbbi támadásunk megkezdésekor történt, hogy Pedretti őrnagy parancsnoksága alatt álló különítmény azt a parancsot kapta, hogy Zimony alól az ellenségtől valószínűleg megszállva tartott Cigány-szigetre keljen át ladikon, azután a sziget déli partjára előnyomulva pusztítsa el a Száva szerb partján állítólag összegyűjtött tutajokat.

Ugyanazon éjjelen szerette volna az őrnagy a parancsot végrehajtani, de nem lehetett, mert az ellenség fényszórói a ladikok előkészítését felfedezhették volna. Éjfél után egy óraker adta tudtára az őrnagy tisztjeinek, hogy a terv kivételét a fenti okokból más éjszakára kellett halasztani. Az őrnagy közlése után előlép Vági Imre hadnagy és enged-

Ezuton is értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy a

Kaszinó-vendéglőben

minden szombaton este a 12. gyalogezredhez tartozó
18 tagból álló cigányzenekar hangversenyez

Szíves pártfogást kér
MARCOIN JENŐ, Kaszinó-vendéglős.

A felsőtorontáli ármentesítő és belvizszabályozó társulat igazgatójától.696. szám.
ig. ex. 1916.**Közgyűlési meghívó.**

A társulati elnök ur Ö Meltósága f. é. március hó 22-ik napján (szerda) d. e. 11 órára Nagyikindán a városháza nagy tanácstermébe közgyűlést tűzött ki, melyre van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni.

Az alapszabályok 7. §-a*) rendelkezése szerint van szerencsém a községi előjáróságokat megkeresni, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjenek értesíteni, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott 7. §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előjáróság által fognak képviseltetni; megjegyzem, hogy önálló szavazatra csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivétel szerinti közrejárlása legalább 200 koronát tesz ki.

A községbeli érdekeltég esetleges csoportosulásáról, a választott megbízott vagy megbízottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltéget a községi előjáróság fogja-e a társulati alapszabályok 7. §-a értelmében képviselni, a szavazati lajstromok összeállítására céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal értesítést kérek.

A közgyűlés tárgysorozata :

1. Bayer Alajos társ. jogtanácsos elhalálozásának bejelentése.
2. Draxler Ferenc vál. tag elhalálozásának bejelentése.
3. 1915. évi zárszámadás.
4. A társulat 1915. évi állapotáról szóló jelentés.

872-11

Nagyikindán, 1916. évi március hó 8-án.

5. Az 1916. évi költségelőirányzat jóváhagyásának bejelentése.

6. Számvizsgáló-bizottság választása.

7. A temesi agrár takarékpénztárral kötött szerződés miniszteri jóváhagyásának bejelentése.

8. Egy választmányi tag választása

9. Alkalmazottak 1916. évi drágasági pótléka.

Báró HAUSER KÁROLY s. k.,
igazgató.

*) Az alapszabályok 7. §-a következőképpen szól: A társulati tagok törvényes jogait a közgyűléseken érdekeltégük arányában személyesen vagy a közgyűlés megnyitására bejelentett megbízottjaik által gyakorolják.

A közgyűlésen a társulati tagok a kétszeres társulati kivétel szerinti számított közrejárlási összegnek minden 200 koronája után egy-egy szavazattal bírnak, önálló szavazatra azonban csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivétel szerinti közrejárlása legalább kétszáz koronát tesz. A szavazati számításakor a fénél nagyobb törtrész egésznek vétetik, a fénél kisebb törtrész pedig figyelmen kívül marad.

Kétszáz koronánál kevesebbet fizető tagoknak joguk van csoportosulni és közös megbízottjuk által összes érdekeltégük arányában szavazataikat gyakorolni, ha megbízottjaikat a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnál előzetesen bejelentik, jogukban áll nemcsak egy közgyűlésre, hanem állandó megbízottat is választani, kinek megbízatása addig érvényes, amíg meghatalmazása vissza nem vonatik. Az ilyen állandó képviselő az igazgatónak a meghatalmazás beküldése mellett szintén bejelentendő.

Azon kisebb érdekeltég szavazati jogát, akik önként nem csoportosulnak és akik megbízottjaikat előzetesen be nem jelentik, azon községi előjárósága gyakorolja, amely község határában az illető területek fekszenek. A községi előjáróságának ez esetben még akkor is van szavazata, ha az illető község határában kisebb érdekeltég összes kétszeres kivétel sem tenne ki kétszáz koronát.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében